multos quotidie carne quoque moriẽtes videamus, laſciuiete adhuc ſanguine iocamur & ridemus, iamque gaudijs æternis priuati,
CAP. III. & mox temporalibus quoq; priuandi, tamẽ læti ſumus. Quid ſi nunquam carne morituri eſſemus? Quomodo animæ mortẽ, & futurum in fine ſeculi iudicium, ſurdis aurib. præteriremus, qui cras morituri, hodie ſuperbimus? Quid, inquam, ſi interim, dum viuimus abſque laborib. & abſq; ſudore vultus ſui omnis homo pane ſuo veſceretur, cũ ſemper in ſolicitudine famis & alternãte diuerſarũ rerum penuria, præterea nunquã de imminente morte nobis incertis, tamen adhuc ſemeipſam caro noſtra præ ſuperbia neſciat
Vtile eſt hominem laborib. exerceri. & libidinibus diffluat? Benè ergo Deus bonus, ne malã mortem animæ ſuæ homo neſciret, & ſecurus vſque ad vltimi iudicij diluculum in ſuis voluptatibus dormiret, morte carnis illũ percellit, vt ſaltem eius inſtantis metu aliquis euigilet. Et interim quia ſaturitas panis & ocium, iſtam quoque poſſet abolere ſolicitudinem, voluit illũ non ſine laboribus & ſudore vultus ſui veſci pane ſuo, quinetiam fortiter laborantem non nunquã ſterilibus annis magna ex parte priuari fructu ſuo. Hoc non inutile homini eſſe, adeò verum eſt, vt gentiliũ quoq; poeta
Virg. li. 1. Georg. eximius dicat: Pater ipſe colẽdi Haud facilẽ eſſe viam voluit, primuſq; per artem Mouit agros, curis acuens mortalia corda, Nec torpere graui paſſus ſua regna veterno. Inutile teſtatus eſt eſſe regno patris, quẽ Iouẽ eſſe dicebat, torporem vel otiũ, quamuis vtpote gẽtilis prætereat, quòd ex ocio naſcitur peccatum. Qui tamen gloriabundus, alio loco, &
Virg. in Bucol. AEglo. 4. cuiuſdam infantuli adulatorijs vacans blanditijs, pro magna felicitate ſpontaneas diuitias ſic inter cætera promittit: Molli paulatim flaueſcet campus ariſta, Incultuſque rubens pendebit ſentibus vua, Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella, & reliqua. Sed non mirũ de hoc nullius bonæ profeſsionis homine ethnico, cũ & pleriq; nominis Chriſtiani profeſſores fuerunt, qui non ignorantes ſaturitatem panis & ociũ peccatum fuiſſe Sodomorum, mille annos Chriſto rege futu
Ezech. 16. ros eſſe prædicauerunt, dicentes: tunc nobis centupla omnium rerum, quas dimiſimus carnaliter eſſe reddenda: non recogitãtes, q
Matth. 19. ſi in cæteris digna ſit retributio, in vxoribus appareat turpitudo, vt qui vnam pro Domino dimiſerit, centum recipiat in futuro.

Quòd non iræ, ſed miſerantis fuerit gratiæ, quòd Deus mortalem voluit eſſe hominem.

CAPVT XXV.

IGitur non iratæ iuſtitiæ, ſed miſerantis eſt
Matth. 25 gratiæ, quòd vitiatum hominẽ Deus mortalem eſſe, & interim dum viuit in laboribus pane ſuo veſci voluit, vt videlicet antequã veniat dies iudicij, quo cùm antiquo peccatore diabolo damnandi ſunt omnes iniqui, reſipiſcant aliqui laboribus & doloribus, tandemque ipſa morte eruditi, quatenus vel ſola vexatio det intellectũ auditui. Quod gentilium quoq; quidam philoſophus Plotinus
Eſa. 28. ſentiens, & rationabiliter vtilem eſſe arbitratus hominib. mortalitatẽ: Tũc pater (inquit) miſericors mortalia illis condebat corpora. Adeò hoc expedire perſenſit, vt Deum in eo miſericordem aſſereret, q homines mortales eſſe voluit. Porrò, illorũ qui nec tantis paternæ diſciplinæ verberib. afflicti reſipiſcũt, damnatio iuſta eſt, quia culpa inexcuſabilis
Eſa. 1. eſt. Quid enim vltra faciat Deus, vt eos à malis coerceat? Super quo (inquit) percutiã vos vltra, addentes præuaricationẽ? Et ſubinde terra veſtra deſerta, & ciuitates veſtræ ſuccẽſæ igni. Regionem veſtram corã vobis alieni deuorant, & deſolabitur ſicut in vaſtitate hoſtili, &c. Hæc cùm per prophetam dicit, profectò illud patenter innuit, q & vniuerſum genus humanum & ipſa tandẽ mortẽ percuſſerit, vt non ſicut immortalis diabolus, adderẽt præuaricationẽ, ſed potius ab antiquæ præuaricationis ſuperbia, per humilitatem pœnitentiæ refugerent. Ad hoc valet & illud, quòd eiuſdem mortis diem vel horam homini incognitam eſſe voluit, vt dum neſcitur quando ſit, quæ ſine dubio futura eſt, ſemper ſollicitum reddat, ſemperque ſuſpectum ſuperbire non ſinat. Dixit enim indefinitè, donec reuertaris in terram de qua ſumptus es, & non dixit vſque ad tot annos vel
Pſal. 49. tot dies, quibus tranſactis ſtatim reuerteris in terram de qua ſumptus es. Ita ergo viuere hominẽ voluit, quaſi altera die iudicandum & rationem de proprijs factis redditurum. Et vide, quàm terribiliter hominem, qui ex iſtimauit iniquè quòd eſſet Deo ſimilis, arguat, & ſtatuat eum contra faciem ſuam, dicendo: quia puluis es, & in puluerem reuerteris. Huius ſentẽtiæ perſecutionẽ adeò natura ſentit, vt hominibus antiquitus in ſumma afflictione pro maximo doloris inſtrumento capita cinere aſpergere ſolenne fuerit. Verùm hæc propriæ conditionis recorda
Ionæ. 3. 2. Reg. 13. Gen. 18. Pſal. 102. tio, tunc vtiliter ſe aperit, cùm ex ſapienti humilitate procedit, iuxta exemplum patris Abrahæ, dicentis: Loquar ad Dominum meũ cũ ſim puluis & cinis. Cùm enim hoc humiliter nos recordamur, miſericorditer & ipſe recordatur, ſicut ſcriptum eſt: Quomodo miſeretur pater filiorum, miſertus eſt dominus timentibus ſe, quoniam ipſe cognouit figmẽtum noſtrum, & recordatus eſt, quoniã puluis ſumus. Sequitur.

De eo quòd vocauit Adam nomen vxoris ſuæ Euam.

CAPVT XXVI.

ET vocauit Adam nomen vxoris ſuæ Euam, eò quòd mater eſſet cunctorum viuentium.) Mira narrantis digreſsio. Nec dum ſententia terminata eſt tantæ calamitatis, vt vacet hinc diuertere ad dicendum